BIULETYN KONSERWATORSKI
WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW W BIAŁYMSTOKU

Białystok 2026

Szanowni Państwo, drodzy Czytelnicy!

Oddaję w Państwa ręce 32. numer „Biuletynu Konserwatorskiego" – kolejny, który wpisuje się w wieloletnią tradycję dokumentowania, badania i popularyzowania dziedzictwa kulturowego województwa podlaskiego. Każde nowe wydanie naszego czasopisma jest okazją do zaprezentowania rezultatów pracy badawczej, podzielenia się doświadczeniami oraz spojrzenia na zabytki i ich otoczenie z różnych perspektyw. Jest także przypomnieniem, że troska o dziedzictwo wymaga zarówno wiedzy i zaangażowania, jak i umiejętności dostrzegania jego znaczenia dla współczesnych pokoleń.

Dziedzictwo kulturowe nie jest jedynie świadectwem przeszłości. To również ważny element naszej tożsamości, pamięci i lokalnych więzi. W sposób szczególny dostrzegamy to tu w regionie, którego wyjątkowość kształtowały przez stulecia różnorodne tradycje, wyznania, języki i doświadczenia historyczne. Zabytki architektury, zespoły urbanistyczne, założenia dworskie, świątynie, a także materialne i niematerialne ślady codziennego życia dawnych mieszkańców tworzą wspólną opowieść o miejscu, w którym żyjemy. Jej zachowanie wymaga nie tylko ochrony poszczególnych obiektów, lecz także rozumienia ich historycznego kontekstu i wzajemnych powiązań. Współczesna ochrona zabytków stawia przed nami wiele wyzwań. Zmieniające się otoczenie, nowe potrzeby użytkowników, presja inwestycyjna oraz konieczność dostosowywania historycznych obiektów do aktualnych funkcji sprawiają, że decyzje konserwatorskie wymagają szczególnej rozwagi. Potrzebujemy dialogu między badaczami, konserwatorami, architektami, właścicielami zabytków i samorządami. Potrzebujemy również rzetelnej dokumentacji, pogłębionych badań oraz odwagi w poszukiwaniu rozwiązań, dzięki którym można łączyć ochronę autentycznych wartości z odpowiedzialnym użytkowaniem zabytków. Wierzę, że „Biuletyn Konserwatorski" może nadal odgrywać istotną rolę w tym procesie – jako miejsce prezentacji wyników badań, wymiany doświadczeń i podejmowania ważnych dla środowiska konserwatorskiego dyskusji. Publikowane na jego łamach teksty pozwalają nie tylko poszerzać wiedzę o konkretnych obiektach i zjawiskach, lecz także lepiej rozumieć mechanizmy kształtujące nasze podejście do przeszłości. Każde opracowanie, odkrycie i udokumentowana historia wzbogacają zasób wiedzy, bez którego skuteczna ochrona dziedzictwa nie byłaby możliwa.

W niniejszym numerze prezentujemy różnorodne opracowania ukazujące bogactwo i złożoność dziedzictwa kulturowego regionu – od biografii architekta Szymona Pappego i twórczości Napoleona Ordy, przez dzieje supraskich prawosławnych katakumb, synagogi w Krynkach i zespołów dworsko-parkowych, po materialne ślady historii wojskowości na białostockich Pietraszach. Autorzy podejmują zarówno zagadnienia historyczne i badawcze, jak i kwestie ochrony, rewitalizacji oraz odtwarzania zabytków. Zgromadzone teksty pokazują, jak wiele wątków składa się na historię tych ziem i jak ważne jest dokumentowanie oraz zachowywanie jej świadectw dla przyszłych pokoleń.

Serdecznie dziękuję Autorom, Recenzentom oraz wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie niniejszego numeru. Państwa wiedza, rzetelność i gotowość do dzielenia się wynikami swojej pracy sprawiają, że nasze czasopismo jest ważnym forum refleksji nad dziedzictwem kulturowym naszego województwa. Dziękuję również Czytelnikom, których zainteresowanie i życzliwość nadają sens tej wieloletniej inicjatywie wydawniczej. Mam nadzieję, że lektura 32. numeru „Biuletynu Konserwatorskiego" będzie dla Państwa źródłem nowej wiedzy i inspiracji, a przedstawione w nim badania oraz doświadczenia staną się impulsem do dalszych działań na rzecz ochrony zabytków. Wspólna troska o dziedzictwo to bowiem nie tylko zobowiązanie wobec przeszłości, lecz także odpowiedzialność za to, co pozostawimy przyszłym pokoleniom.

Adam Musiuk
Podlaski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
w Białymstoku